

۲۰۲۲/۰۴/۱۸

احسان الله مایار

قرار نبود که طالبان بر افغانستان مسلط شوند؛ واشنگتن اما تحقق این امر را حتمی کرد.

نویسنده: لین اودانل- فارن پالیسی فرستنده: احسان الله مایار

اقتباس از ۸ صبح

فروپاشی فاجعه بار جمهوری افغانستان و سپس تصرف کشور توسط گروهی از تروریست‌ها، فروشنده‌گان مواد مخدر و زن‌ستیزان، پیامد مستقیم تصمیمات اتخاذ شده توسط رییس‌ان جمهور ایالات متحده بود و از عمل به وعده‌های یک‌جانبه برای خروج نیروهای نظامی امریکا که در امر حفظ ثبات در افغانستان الزامی بود، ناشی می‌شد. این نتیجه گزارش بازرس ویژه برای بازسازی افغانستان (سیگار)، نهاد اصلی نظارت بر افغانستان در دولت ایالات متحده، به دو کمیته‌ی کنگره است.

توافق دوجانبه دونالد ترمپ، رییس جمهور سابق امریکا، با طالبان و تصمیم رییس جمهور جو بایدن برای پایبندی به آن، باعث از هم‌پاشیده‌گی نیروهای امنیتی افغانستان شد. فروپاشی آنان باعث شد تا اعضای ارشد دولت افغانستان، از جمله رییس جمهور اشرف غنی و حمدالله محب، مشاور امنیت ملی وی، با ورود طالبان به کابل در ۱۵ اگست ۲۰۲۱ برای تکمیل ماموریت‌شان و اعلان پیروزی، از کشور فرار کنند.

سیگار به این نتیجه رسیده است که توافق ناقص ترمپ با طالبان که در ۲۹ فبروری ۲۰۲۰ امضا شد، و تصمیم بایدن برای عمل به نص آن توافق‌نامه (با وجود عدم پایبندی طالبان به تعهدات‌شان از جمله قطع رابطه با القاعده)، نیروهای دفاعی و امنیتی افغانستان را بی‌روحیه کرد.

ارتش، نیروهای ویژه، نیروی هوایی و پولیس نظامی افغانستان از سال ۲۰۰۲ تا ۲۰۲۱ تقریباً ۹۰ میلیارد دالر از کمک‌های امنیتی ایالات متحده را به خود اختصاص دادند. سیگار می‌گوید که نیروهای افغانستان به نیروهای ایالات متحده و مهمتر از همه، حملات هوایی متکی بودند، که تنها این امر به جمهوریت در میدان جنگ در برابر دشمنش دست برتر می‌داد. طالبان و ترمپ موافقت کرده بودند که نه تنها نیروهای نظامی امریکایی، بلکه پیمان‌کارانی که هلی‌کوپترها و جت‌های جنگنده را در هوا نگه می‌داشتند، نیز خارج خواهند شد. عقب‌نشینی سریع، در معاشات سربازان ارتش افغانستان تغییرات آورد که اغلب پرداخت نمی‌شد؛ تدارکات ضعیف که به معنای نرسیدن غذا و مهمات بود، رهبری فاسدی که اسلحه و مهمات را که اغلب به دست طالبان می‌رسید نابود کرد، و پارانوای غنی که فکر می‌کرد این معامله راهی برای برکناری او بود؛ [با توجه به همه این‌ها] سقوط اجتناب‌ناپذیر شده بود.

این یافته‌ها در یک گزارش ابتدایی در مورد فروپاشی نیروهای دفاعی و امنیتی افغانستان و همچنین عدم توسعه‌یافتن آن طی دو دهه گذشته، برای کمیته‌های نظارت و اصلاحات و امور مسلحانه مجلس نماینده‌گان ایالات متحده فرستاده شده است. گزارش کامل قرار است در اواخر امسال ارائه شود. نتیجه‌گیری‌ها تاکنون با روایت‌های بسیاری از بازیگران در دولت افغانستان، از جمله محب، مشاور سابق امنیت ملی افغانستان، همراه است که می‌گوید فروپاشی نیروهای دفاعی و امنیتی افغانستان در فبروری ۲۰۲۰ با توافق ترمپ و طالبان آغاز شد.

محب در سخنرانی ماه جاری در آکسفورد یونین، یک انجمن مناظره‌کننده در آکسفورد انگلستان، گفت که توافق ترمپ و گفت‌وگوهای بعدی با رهبران شورشیان (که بسیاری از آن‌ها تروریست‌های مورد تحریم بین‌المللی هستند)،

از طالبان به عنوان دولتی در سایه و بدون در نظر گرفتن دولت ملی تحت حمایت جامعه جهانی، قباحت‌زدایی کرده است.

محب گفت: «نیروهای امنیتی تا آنجایی که می‌توانستند شجاعانه جنگیدند و زمانی که حساس کردند این یک نبرد شکست‌خورده است، روحیه آن‌ها کاهش یافت و در نهایت مجبور شدند تسلیم شوند. من فکر می‌کنم، مانند هر جنگی، مهم است که بدانیم دشمن کیست، و وقتی این‌گونه نباشد، برای هر سربازی واقعا دشوار می‌شود که بتواند به جنگیدن ادامه دهد».

دولت باید ارتش افغانستان را مسوول فروپاشی جمهوریت می‌داند. همان‌طور که جن ساکی، سخنگوی کاخ سفید، گفت، «اراده سیاسی برای مقابله با طالبان» وجود نداشت. سرمفتش خاص برای بازسازی افغانستان دریافته است که نیروهای افغانستان، زمانی که نیروهای ایالات متحده به آن‌ها اجازه داده بود تا ۲۰ سال از یک شورش شریانه جلوگیری کنند، ناگهان از بین رفتند. بدون این حمایت، نیروهای افغانستان و شبه‌نظامیان محلی که در کنار آن‌ها می‌جنگیدند، از پیشروی‌های طالبان جلوگیری نکردند. سرمفتش خاص برای بازسازی افغانستان در گزارش خود خاطرنشان کرد که برخی از مراکز ولایات «با درگیری اندک یا بدون درگیری به تصرف طالبان درآمد».

سیگار شش عامل را در شکست نیروهای دفاعی و امنیتی افغانستان برجسته می‌کند که تصمیمات ترمپ و بایدن در صدر فهرست قرار دارد و به دنبال آن عدم حمایت هوایی و دیگر حمایت‌های ایالات متحده از نیروهای افغانستان است. عوامل دیگر شامل تغییرات مکرر در رهبری ANDSF و انتصاب افراد وفادار به اشرف غنی و تیمش در پست‌های کلیدی بود؛ فقدان برنامه امنیت ملی، ناپایداری ANDSF به دلیل تلفات و نرخ فرسایش بالا، و استفاده طالبان از این نقاط ضعف.

حضور نیروهای ایالات متحده به نیروهای دفاعی و امنیتی افغانستان این اطمینان را داده بود که کابل به پرداخت معاشات آن‌ها ادامه خواهد داد و حداقل به صورت اسمی، مقامات فاسد را از بین خواهد برد. به همین ترتیب، تا زمانی که امریکا حضور داشت، نخبگان در افغانستان معتقد بودند که ماندن در آن امن است. با افزایش مشروعیت طالبان، این اعتماد به سرعت از بین رفت. به‌زودی، همه بازیگران درگیر در افغانستان، از دولت‌های منطقه‌ای گرفته تا دلالان قدرت داخلی و کشورهای همسایه، شروع به پوشش شرط‌های خود کردند. به گفته منابع، برخی از جنگ‌سالاران قومی مستقیماً با رهبری طالبان معامله کردند. رهبران طالبان در مسکو، بیجینگ، تهران و اسلام‌آباد جشن گرفتند.

امتیازات ایالات متحده به طالبان (از جمله آزاد کردن هزاران زندانی طالبان در ازای هیچ و بدون مشورت با دولت در کابل) بقای جمهوریت را به مخاطره انداخت.

احمد شجاع جمال، رییس پیشین روابط بین‌الملل در شورای امنیت ملی افغانستان، که اکنون در تبعید است، و ویلیام میلی، کارشناس مسایل افغانستان در دانشگاه ملی استرالیا، نوشت: «جامعه بین‌المللی با توجه به تغییر سیاست ایالات متحده، موضع خود را بر این اساس تنظیم کرد».

آن‌ها نتیجه‌گیری می‌کنند: «هم امتیازات ایالات متحده و هم تغییر رویکرد جامعه بین‌المللی به طور فزاینده‌ای به ضرر دولت افغانستان تمام شد. دولت جدید ایالات متحده وعده اصلاح مسیر را داد، اما به وعده‌اش عمل نکرد».

برای مطالب دیگر احسان الله مایار روی عکس کلیک کنید